

Julia Franck
LJUBEZNIVEC

prevedla Mojca Kranjc

Z ulice se je slišalo, kako nekdo nestrpno premika avto naprej pa nazaj. Ko sem odprla svoj nabiralnik, se je usula name skladovnica reklam. In ko nisem našla časopisa, ko ga ni bilo ne na katerem od drugih nabiralnikov ne na tleh, sem se odpravila nazaj v stanovanje. Tam sem imela še kolo. Bilo je sredi aprila, za veliko noč, in namenjena sem bila k bratovi družini; skupaj bi potem šli skrivat pirhe za vojaški spomenik v Treptower Parku. Bila sem že pozna. Jezilo me je, da je spet nekdo sunil časopis, in ni bilo prvič, da sem osumila svojo sosedo Charlotte, o kateri sem vedela, da rada kdaj vzame kaj, kar ni njeno (tatica). Zmečkala sem reklame in jih vrgla v kartonsko škatlo pod nabiralniki. Da bi prišla v svoje stanovanje, sem morala iz veže nazaj na ulico. Kakor večina kletnih stanovanj je imelo tudi moje vhod od zunaj, s sprednje strani hiše se je prišlo vanj po ozkem stopnišču.

Kastanienallee je bila popolnoma prazna. Natanko pred svojimi vrati, v senci, ki jo je v jutranjem soncu metala hiša, sem zagledala čisto nov, vsekakor bleščeč se, majhen rdeč avto, in moški, ki je sedel v njem, ga je mukoma poskušal odparkirati. Bil je to ford, tako vsaj domnevam, na avte se ne spoznam kaj dosti, in moški je kar naprej butal z njim v odbijač pred in za sabo. V mojem spominu ima srednj svetle do temne lase, ampak nisem več čisto prepričana, ne morem biti več čisto prepričana.

Spodaj v stanovanju je bila poltema, komaj sem lahko kaj razpoznala, tako mračno je bilo. Spomladi in poleti je postal smrad v mojem stanovanju še posebej hud, zaznavala sem ga samo prvih nekaj minut po prihodu, tako kot zdaj. Pomislila sem na časopis in se spet ujezila. Šele čez nekaj dni mi je prišlo na misel, da je takrat bila velika noč, se pravi, da časopisa v nabiralniku niti ni moglo biti. Obšel me je sram, ne samo zato, ker sem osumila

Charlotte, temveč predvsem zato, ker sem se zalotila, da še zmeraj mislim na časopis. Odložila sem vrečko s čokoladnimi pirhi na mizo in stopila na stol, da bi odprla okensko lino. Okna so bila tik pod stropom, tako da se je med zračenjem premikala samo zgornja plast zraka, spodnja pa je ostala neprizadeto vlažna in mrzla. Tlakovci so oddajali prašnato, zaudarjajočo vročino, ki se je mešala s hladom moje kleti. Od znotraj je smrdelo po plesnobi, od zunaj po urinu, navadila sem se na to in se počutila ne ravno dobro, ampak doma pa.

Izpušni plini rdečega avta so se dimili nad tlakom in skozi odprto lino vdirali v moje stanovanje. Moški se je še zmeraj mučil, da bi odparkiral avto. Lino sem vseeno pustila odprto, moški je zahupal, tik zatem še enkrat, razpoznala sem lahko samo zgornji del njegove glave, ozrl se je, videti je bilo, kot da na nekaj čaka. Stegnila sem se, da bi ga bolje videla. Z obema rokama je tolkel po volanu in si pulil lase. Potem se je zastrmel v mojo hišo, kot da preži na lastnika katerega od avtov, ki sta ga bila ukleščila. Zdelo se je, da ima napete vse mišice na obrazu. A daleč naokrog nisem mogla videti nikogar, nad katerim bi se lahko razburjal. Stopila sem s stola, vzela vrečko, sončna očala in ključke – nahrbtnika z žogicami za žongliranje in odejo za piknik nisem niti snela – in odnesla kolo po kamnitih stopnicah navzgor do vrat. Spet sem slišala hupanje, dolgo in neprekinjeno, moški kar ni odmaknil roke s hupe. Z enega od oken hiše nasproti se je slepeče zableščalo, nadela sem si sončna očala, bela spomladanska svetloba, rjavo obarvana. Moški je bil videti besen, to me je zabavalo. Zaklenila sem vrata za sabo in ko sem se ozrla in ravno hotela skomigniti, da bi mu pokazala, češ, noben od avtov ni moj in nisem jaz tisti, ki ga čaka, torej nikakor ne more imeti v mislih mene, se je on že zdavnaj obrnil stran, zapeljal

vzvratno – in posrečilo se mu je. S poskokom ga je vrglo s parkirnega mesta. Prepričana sem, da se avto ženske ni niti dotaknil. Hotela je prečkati ulico, nekaj metrov pred njim, zdelo se mi je, da je ni videl, glede na to, kako je skočil iz tiste vrzeli med sosednjima avtoma – nemara se je še ozrl nazaj, da bi preveril, če ne prihaja kakšen avto z one strani ulice, ali pa je pogledal mene –, a ko ga je v enem sunku vrglo naprej, je ona odskočila izpred njegovega avta, na sredo ulice. Na ovinku je zacvilil tramvaj. Top udarec ob tla je bil komaj slišen. Moški je najbrž izgubil veliko časa z odparkiranjem, gotovo se mu je mudilo. Ni ustavil. Za hipec, se mi zdi, je upočasnil, za podaljšan hip, iz katerega je odpeljal, za njim: sekunda tišine.

Mogoče je iskal kaseto v predalčku armature ali se sklonil po tlečo cigareto, ki mu je padla iz ust, ker so ga težave pri odparkiranju vrgle iz ritma in je v mislih že bil tam, kamor je nameraval iti.

Petdesetka se je ustavila, pokončna, neomajna, rumena, zadnji vagon še na ovinku. Od daleč sem opazovala, kako je voznik tramvaja izstopil, se pri tem skoraj spotaknil ob ženskinogo, štrlečo kvišku, kako se je sklonil k njej, žensko je deloma zakrival kljun njegovega tramvaja, kako je videl, da so kolesa njegovega tramvaja potegnili podse njene prsi in jih skoraj pokopala, kako se je povzpел nazaj v vozniško kabino, se usedel in zapeljal tramvaj nekaj metrov nazaj. Okenskih šip so se tiščali radovedni obrazi, željni videti kaj, kar bi jim pojasnilo nenadno zaviranje. A med njimi so bili tudi otroci, ki so gotovo hoteli samo k svojim pirhom. V prvem vagonu se je že razvedelo za pripetljaj, to sem razločno videla, sporazumevali so se z rokami, si dajali znamenja skozi umazane šipe tramvaja, ljudje v notranjosti vagona so vstali. Voznik je še enkrat izstopil, se sklonil nad žensko, ki je ležala povprek čez

njegove tračnice. Šla sem bliže. Njeni kodri zlepljeni na roki in vratu, povprek po trebuhu, nekaj se jih je še držalo jeklenih koles, tri metre stran, in frfotalo v vetru. Ženska je bila oblita s krvjo. Njena kri je zastajala med tračnicami. Voznik se je povzpел nazaj v svoj tramvaj, odprl drsno okno med vozniško kabino in potniškim oddelkom, se z vsem telesom nagnil naprej in premikal ustnice, od daleč nisem mogla slišati, kaj govori, mogoče ga je glas komaj ubogal, neki potnik je stopil k njemu in mu pomolil telefon, voznik, še zmeraj sklonjen, je z dlanjo odrinil telefon. Verjetno je potnik potem sam poklical policijo.

Šele zdaj je voznik odprl vrata in spustil potnike na prosto. Videla sem, kako je zlezel s tramvaja, se pri tem oprjemal kovinskega droga, ker so bile njegove noge nenadoma prekratke, da bi se brez težav dotaknile tal, gledala sem, kako se mu je posrečilo priti iz tramvaja, ni več šel k ženski, temveč je prečkal ulico, na drugi strani je sedel na robnik, si spet potisnil čepico na zalizce, prekrižal roke na kolenih in od tam opazoval ljudi, ki so zapuščali njegov tramvaj, kot da je kje kaj zastoj ali kot da so bili deportirani in so zdaj naposled prispeli. Negotovi, kaj jih čaka, so se opotekali iz odprtih vagona. Na njihovih obrazih ne strah ne upanje, le negotovost.

Eden od njih je bolj plaho kot ne stopil naprej, za roko ga je držal otrok, obotavljal se je, izdaval je, da je zdravnik, njegova žena ga je dregnila v bok in rekla: »Ah, daj no, pomagaj vendar!« Ni pogledala ne njega ne ponesrečenke, zastrmela se je stran od dogajanja, vztrajno navzdol po ulici, kot da kaj išče, le po komolcu, s katerim je sunila moža, se je videlo, da govori z njim. Otrok je spustil njegovo roko in prijel materino. Neka ženska, ki je svoj avto ustavila poleg tramvaja, je zdravniku dala škatlo s prvo pomočjo, ta je počepnil k ponesrečenki in odprl škatlo.

V gumijastih rokavicah je pretipal trup ženske, zajecjlal je, da je otroški, nikakor ne urgentni zdravnik. Žena ga je prekinila in rekla, to zdaj ni pomembno, pri tem je bil njen pogled še zmeraj uprt navzdol po ulici, samo naj kaj naredi, nihče da ga ne sprašuje po specializaciji, otroški zdravnik pa je začel razlagati, kje se je šolal, v Krištofovi bolnišnici v Tutzingu, pripravništvo, in da se je odločil za pediatrijo, ker pogleda na kri ne prenaša, vsaj dobro ne. Pogledala sem ga, bled je bil. Da je to opazil, šele ko je bilo prepozno, je zamrmral, »prepozno, prepozno,« potreben pomoči se je ozrl k ženi, ki je stala za njim in ga ni hotela niti pogledati, pri tem je izgubil ravnotežje, tako da je s kolenom butnil ob ponesrečenkino roko, znova je ujel ravnotežje, ne da bi njegova žena karkoli opazila. Njegove roke so iskale po trupu, kar naprej med krvjo in razcefraninami, odstruženimi z vratu in više, ljudje so se obračali stran, rekel je, da išče utrip, in takoj nato, da je »blazno hiter«. Potem je v zadregi napihnil lica.

V nosnice mi je udaril vonj po krvi in parfumu, Bulgarijevem Thé vert, ki me je spomnil na Charlotte. Glavo je otroški zdravnik držal nenavadno togo, kot bi se bal, da se bo preveč približal ponesrečenki, rekel je, da umetno dihanje usta na nos ne pride v poštev zaradi nevarnosti okužbe, usta na usta pa sploh ne. Kri je hotela samo ven, nič več noter, nič več nazaj, naj je otroški zdravnik še tako tipal, njegove rokavice so bile rdeče, in njeni kodri, prej svetli, so se mu lepili na rokavice in hlače. Lakti je imel popackane s krvjo, hotel jih je poriniti v život ali z njimi objeti ponesrečenko, nosil je srajco s kratkimi rokavi, in tudi to srajco, prej rumeno, je obarvala kri. Njegove roke so zaman poskušale zatisniti rane. Hotela sem reči otroškemu zdravniku, da se mu ni treba bati, ženska nima nobene nalezljive bolezni, vsaj kolikor vem, ne, poznam

žensko, moja soseda je, sem hotela reči in nisem mogla, nisem še bila prepričana, obraz je bil komaj razpoznaven, toda njeni čevlji, premerjala sem njene čevlje, nisem jih še videla na njej, sem si dopovedovala, tuja ženska je, poznam Charlotte, nima takih čevljev s petami. Sirene so postajale glasnejše. Prišli so trije gasilski avti, policija in rešilec, veliko preveč za eno žensko. Večina ljudi je odnesla pete, čeprav so otroci zdaj hoteli ostati in opazovati gasilce, so jih odvedli stran, v velikonočno grmovje in k jagnetu in limonadi, sem domnevala. Nisem bila lačna, sem pa morala nenehno misliti na cmoke, ki jih je nameravala narediti moja svakinja in jih prinesti v Treptower Park, prepozna bom, njeni otroci so požrešni. Otroški zdravnik je vstal, se oprl na ženo, ki je stala vzravnana ko steber, a je (zdaj očitajoč) gledala stran od njega.

Ženska je umrla že na tračnicah, tudi z umetnim dihanjem usta na usta ji otroški zdravnik ne bi mogel pomagati. Urgentnemu zdravniku, ki je prišel z rešilcem, je bilo takoj vse jasno, za hip se je sklonil nadnjo, nekaj preveril, se spet vzravnal in še dal roko otroškemu zdravniku, ki je ravno gledal, kako bi se izmuznil, z ženo in otrokom, ki so ga bili pozabili poslati stran.

Slišala sem, da ni bilo prič, nikogar razen voznika tramvaja, ki je še zmeraj sedel na svojem robniku, kjer sta ga zasliševala dva uradnika, in ki se nikakor ni mogel spomniti, kako se je ženska znašla pod njegovimi kolesi, svojo modrosivo čepico je mečkal v rokah, kot bi padla z neba, tako se mi je prikazala, to je povedal za zapisnik že na kraju nesreče. Naslednji dan je bilo v časopisu. Nihče od potnikov ni mogel videti ničesar. Na vprašanje, če je kdo koga videl v okolici, so najprej odgovorili ne, potem pa je nekdo s prstom pokazal name. Vprašali so me, kje sem bila v trenutku nesreče in kaj sem videla. Zagotovila sem,

da se je, ko sem stopila skozi vrata, že zgodilo, najbrž natančno v trenutku, ko sem se obrnila, potem ko sem zaklenila vrata.

Zakaj sem to rekla? Iz lenobe pač, pogosto sem lagala, navadila sem se, večinoma takrat, kadar je bilo nepomembno in sem se hotela izogniti nadaljnjim nadležnim vprašanjem. Verjetno sem bila žejna. Po zaslišanju sem šla vzdolž tramvaja, pustila nekaj preostalih ljudi za sabo in odpeljala kolo na sončno stran ulice. Kastanienallee je bila široka, ob delavnikih glasna in prometna, ob praznikih se je zdela zapuščena. Kostanje, ki so nekoč obrobljali ulico, so posekali, morda pred petdesetimi leti med blokado Berlina. Ljudje so bržkone potrebovali drva. Eno drevo so pustili, stalo je tam čez pri pekarni, z leti se je začelo čedalje bolj nagibati nad cestišče, dokler ga lansko jesen niso posekali. Štor je še vedno tičal v tleh, kar mi je vsililo misel na kostanje. Žeja je postajala hujša in pomislila sem na najstarejšega brata, h kateremu sem nameravala in ki je z družino živel v Treptowu. Povabil me je, njegova žena je nameravala narediti cmoke, bila je Türinžanka, ob vsaki priliki je delala cmoke, moj brat je oboževal njene cmoke, jaz nisem bila lačna. Sama še nisem imela družine, ne fanta in ne otroka. Brat je mislil, da z mano nekaj ni v redu. Pa je bilo z mano vse v redu, a bolj ko sem ga poskušala prepričati o tem, bolj sumljiva sem postajala. Bila sva iz velike družine in mojemu bratu je bilo to všeč. Posebno ob praznikih. Sebe in svoje nelagodje zaradi moje samskosti je skrival za otroke in govoril, da si otroci to želijo, celoto in skupnost.

Pred trafiko na sončni strani je stala prodajalka časopisov, majhna in brez rute. Njen glas je bil nekoliko raskav, veliko je kadila, kadar je sedela za svojim pultom ali sloanela med vrati in klepetala s strankami, tudi pila je, včasih

skrivaj, in samo takrat je govorila arabsko, ampak takrat pa izključno, in takrat se je tudi delala, da ne razume nas strank. Na velikonočno nedeljo je stala pred svojo trafiko, prekrižanih rok, in stegnila je dlan za mano, ko sem, zgolj pokimaje, hotela peljati kolo mimo nje. Kaj se je zgodilo, me je vprašala, in če sem kaj videla. Rekla sem ji, da so nekoga povozili, in je že takoj mislila, da sem to videla na lastne oči. A sem odkimala, ne, sem vztrajala, ničesar nisem videla, prav ničesar. S tem si ni mogla dosti pomagati, z mojim odkimavanjem, nič ne bi bilo bolj primerno za njene zgodbe, kot če bi poznala edino pričo nesreče. Trafikantka me je v naslednjih dneh hotela še večkrat izprašati. Ostala sem pri svoji zgodbi. Pozneje sem izvedela, da je razlagala okrog, kako se je na velikonočno nedeljo neka ženska vrgla pred tramvaj in da sem jaz to videla. A tisto dopoldne me je pustila pri miru in se je pogovarjala naprej z neko starko.

Grlo sem imela suho. Zlezla sem na bicikel in mirno pustila, da vrečka udarja ob sprednje kolo, zdelo se mi je, da slišim, kako se čokoladni pirhi trejo, pok, pok, tako je delalo, pazila sem samo, da vrečka ne bi zašla med šprikle, kar bi me vrglo po tleh. Hitro sem vozila, sonce me je slepilo, kljub sončnim očalom, peljala sem se mimo Weinberga, spodaj potem v slalomu med turisti, ki so v skupinah in posamič tekli s tramvajske postaje čez cesto k Hackesche Höfe. Zavrla sem, zavila levo na Dircksenstraße – otroški zdravnik je imel na svoji rumeni srajci tako trapast ovrtnik, rožnato in rumeno črtast, kot za dojenčke, mogoče je garderobo rad prilagajal svojim pacientom, ali pa mu je njegova žena, ki ni mogla prenesti pogleda nanj, kupovala srajce, ker je vedela, kaj je dobro in pravilno zanj, tega prej ni bilo mogoče preslišati. Vozila sem po pločniku, ker ne maram kaldrme. Kaldrma ti preveč pretrese možgane,

buta te v možgansko skorjo, zelo neprijeten občutek. Ženski bi se težko prilagodil, na sebi je imela obleko. Otroški zdravnik v ženski obleki. A se jo je komaj razpoznalo, od same krvi. Na sebi je imela obleko iz krvi. Prej je bila svetlomodra, ampak tega se ni več dalo videti.

Pri Alcaparri sem se ustavila, rekla sem si, najprej bom kaj spila, potem pa lahko še zmeraj grem na tramvaj do Treptowa. Usedla sem se zunaj za majhno okroglo mizo, nahrbtnik sem obdržala na sebi, saj lahko pojem porcijo polnjenih in na žaru pečenih sipic, če bom postala lačna, in velike kapre s pecljem, ki jih za štiri marke dobiš na posebnem krožniku. Ko je prišla natakara, sem naročila mangov sok in karafo navadne vode. Opazovala sem parkiranje in odparkiranje avtov. Ljudje, ki so spadali k njim, so bili lepo oblečeni. Nobeden od njih ni imel težav z odparkiranjem, vse je teklo preprosto, tik tak, prepričana sem bila. Pozneje sem si šla noter po časopis. Listala sem po *El País*, poskušala razumeti špansko in mislila na mrtvo žensko, se spraševala, kdo je bila, predvsem pa sem imela kar naprej pred očmi moškega, moškega v fordu, ki ga brez mene ne bi bilo, brez mojega opazovanja, vsaj ne v zvezi z njeno smrtjo. Izraz njegovega obraza se mi je še posebej močno vtisnil v spomin, in pogosteje ko sem pomislila nanj, bolj znan se mi je zdel, čeprav je izvor tistega izraza, obraz sam, izgubljal ostrino. Ženski je bilo ime Charlotte, eno oko ni bilo dobro zaprto, ko je ležala tam, a ni gledalo nikamor, šarenice se ni videlo, Charlotte stanuje v moji hiši, v stranskem krilu, levo, tretje nadstropje, tam stanuje že od takrat, ko sem se pred tremi leti vselila v kletno stanovanje – moram se popraviti: tam je stanovala –, skoraj bi se bili spoprijateljili. Spominjala me je na deklico, s katero sem se igrala kot otrok, na nekem drugem dvorišču. Odraščala sem v kletnih stanovanjih. Pogosto

smo se selili, ker je oče le obotavljaje plačeval najemnico in je bil v sporih z najemodajalci. Za enim kletnim stanovanjem je prišlo naslednje, včasih v Moabitu, včasih v Neuköllnu, včasih v Weddingu ali Spandauu. Dóma tam ni bilo, le razpršeno hrepenenje po nečem, za kar nisem vedela, kaj je, se mi je pa zdelo, da je v zvezi s stalnostjo, streho nad glavo in domačnostjo. Stalnica, ki se je dobro spominjam, je bila klokotanje v cevih, po njih je teklo vse mogoče, olje in voda, ki sta nosila toploto, pitna voda, voda iz pralnega stroja, navzgor in navzdol, fekalije in odplake, to, da je šumelo brez razloga, in v nosnicah venomer duh po plesnivem, skupen vsem kletem. Štirje otroci smo bili: moji bratje in jaz. Vesela sem bila, kadar je bila v hiši, v katero smo se vselili, kakšna deklica. Praviloma so družine drugih otrok živele v boljših stanovanjih, ker je imela vsaka hiša največkrat le eno kletno stanovanje, kvečjemu dve. Bila sem umazan otrok. Rada sem z drugimi otroki hodila gor v njihova boljša stanovanja, ki so bila zmeraj čista in svetla in v katerih so mamice nosile lepe obleke in atiji imeli dobre službe, ali obratno, in kjer so bili otroci sami, edinci, ki so se čez dan dolgočasili in bili veseli, če si jim delal družbo. Na vprašanje, kako dolgo smem ostati pri njih, sem se navadila odgovoriti: »Do po kavi,« seveda zame ni bil pomemben čas, temveč to, da bom zagotovo dobila mehurčkasto pijačo in košček peciva, preden bom morala nazaj v našo klet, v kateri me ni nihče čakal. Očetu je bilo vseeno, kdaj smo prišli domov, če je kdo kdaj manjkal, je redko opazil. Pri nas ni bilo mamice in tudi ne česa podobnega. Samo otroci. Na Lahnstraße, v hiši, v kateri je živela tudi deklica, na katero me je spominjala Charlotte, smo v četvero spali v zadnji sobi, moji trije bratje in jaz, ker je oče terjal sprednji prostor zase: tam je prepeval in pil, in včasih mu je delala družbo kakšna ženska. Brate

sem sovražila. Želela sem si sestro in mislila na dekllico, na katero me je pozneje spominjala Charlotte in ki je spala tri nadstropja nad mano, v veliki sobi, ki jo je imela čisto zase, s plakati konjev po stenah in barbiko v postelji. Želela sem si, da bi lahko spala pri njej, med nama barbika, ki bi jo ukradla in skrila, pod odejo z rožnatimi čipkami, in se znebila nadležnih rok svojih bratov, s katerimi so mi pogosto nagajali. Deklica je govorila, da smrdim, in si zatiskala nos. To je počela pogosto, kadar me je videla, a se je vseeno igrala z mano.

Pred tremi leti sem se priselila na Kastanienallee, v hišo, v kateri je stanovala Charlotte. Nekdanje prijateljice nisem več potrebovala, imela sem druge. Za Charlotte se nisem kaj dosti menila. Včasih me je ustavila, da bi mi povedala kaj o sebi. Ko mi je Charlotte pred kakšnimi štirimi meseci iz veže ukradla vrečko z nakupi, sem bila počaščena, saj je to v meni vzbudilo občutek, da moja nekdanja revščina ni več opazna, malce pa tudi, da nisem več dekllica od prej, ker Charlotte ni dekllica od prej. In Charlotte je umrla, preden bi jo lahko začela pogrešati kot prijateljico.

Led v mangovem soku me je motil, neprijetno mi je bilo, ko so ledene kocke med pitjem udarjale ob ustnice in zobe, pokale in se razletavale, zaradi tega zvoka so mi šli lasje pokonci, kocke sem polovila iz kozarca in jih karse-da neopazno spustila na tla. Potem sem si polizala prste. Moški za sosednjo mizo je rekel, da sem nekaj izgubila, in pokazal pod moj stol in se zasmeljal in se samemu sebi zdel smešen. Nalila sem vodo v preostanek soka in mu odvrnila, da lahko ima ledene kocke, če hoče, zdelo se mi je nespodobno, da se je smejal, kazal špranje med zobmi, in zaradi tega, ker se mi je to zdelo nespodobno, me je nenadoma obšla gotovost, da je bila ta, ki sem jo pravkar videla umreti, Charlotte.

Telefon v govorilnici v Alcaparri ni delal, vprašala sem natakarico, če smem uporabiti njihovega službenega. Poklicala sem brata, ki me je čakal z ženo in otroki. Otroci so bili že obuti. Z roko sem se oprla na pipo za točenje in vtaknila nos v komolčni zgib, preverila sem, če ima duh po Bulgarijevem Thé vert in krvi, nisem bila prepričana. Brat je ukazal, naj se podvizam, druga dva brata da sta že zdavnaj tam. Nerada ubogam. Vonjala sem kri, ne v komolčnem zgibu, kje, nisem mogla reči, a vonj je vsekakor bil. Bratu sem rekla, da sem si premislila, da nočem iti z njimi. Razočaran je bil, trdil je, da si je kar mislil, da bo tako, na moje muhe se človek lahko zanese. Sama pri sebi sem si mislila, da se počuti nelagodno, kadar ga pustim samega z njegovim sočustvovanjem z mano. Odložila sem, se vrnila k svoji mizi, naredila zadnji požirek iz kozarca, položila denar na mizo in odšla. Po nekaj metrih na kolesu sem se spomnila, da sem pozabila vrečko s čokoladnimi pirhi, a se nisem vrnila.

Na Kastanienallee daleč naokrog ni bilo nobenega tramvaja, Charlottino truplo je bilo odstranjeno, le policijski avto je stal tam, a nemara zaradi kakšne druge zadeve. Stopila sem s kolesa in ga peljala čez cesto. Tla so bila posuta s peskom, rdečkastim drobnim peskom, ki se je usedel med tračnice in ga je veter deloma že spihal na desno stran ulice. Trapasto, ampak spomnila sem se, da čevlje vendarle poznam, bili so moji, predvčerajšnjim sem ji jih posodila, v njih je hotela k svoji stari teti. Drugače ni nosila visokih pet. Mogoče se je spotaknila. Zaradi svojih pet. Kakor po naključju sem šla čez tisto mesto, hotela sem se delati, da Charlotte ni obstajala, kljub rožnatordečemu pesku. Pesek mi je čisto rahlo zaškrtal pod usnjenimi podplati. Videla sem, da je ponekod še vlažen, morda sem si to samo domišljala, saj niti ne vem, če se temu pesku

sploh pozna, ko postane vlažen. Pred domačimi vrati sem opazila, da imam v nosnicah še vedno duh po Charlottinem parfumu in njeni krvi. Zažrl se je vanje. Dvignilo se mi je, sklonila sem se in hotela bruhniti, a nisem mogla, bil je pač samo mangov sok, drugega nič, potem sem odklenila vrata.

Ubila sem človeka. Tega človeka nisem poznala. Poleg tega sem si predstavljala, da me je nenadoma, proti moji volji, nemara samo po naključju – naključju, da sem umorila to žensko –, nekaj združilo z življenjem te mrtve ženske. Sem jo videla? Njeni lasje, so mi bili všeč? Njene noge, sem jih še videla? In, sem jo videla poleg sebe ali šele za sabo in kako je odskočila pred mano? In če je nisem videla, kje je potem bila, in moje premišljevanje, kaj sem imela potem še od tega, in od nje, in od premišljevanja in od gledanja, in kako se je gibala? In če je nisem več videla, če sem jo videla, a se nisem mogla več spomniti, se nisem spomnila, kakšna je bila in da je imela svetle lase in modro obleko? Če je nisem več videla, kje sem potem bila? Pa on? Koga bi lahko vprašala? Bi ležal kot jaz in gledal kot jaz, bi njegove oči preiskovale svet, ki se mu je podrl? Mogoče ni vedel. Trenutek nepazljivosti, zgrozila sem se, najprej nad sabo, potem zanj, najbrž je bilo tako. Njegov avto je bil rdeč, jaz nisem imela avta, njegov avto jo je prestrašil, njegov, ne moj.

In gotovo nisem namerno ubila te ženske, čisto zagotovo ne, saj je nisem poznala, tako sem domnevala, nisem je mogla sovražiti, sploh nisem mogla imeti nič ne proti njej ne za njo, nič, kajti vse, kar me je povezovalo z njo, je bila njena smrt. Čisto mogoče, da je, sprva, vzbudila mojo pozornost, potem se mi je naključila, kakor se pač godi z naključji, mi padla z neba, tudi meni. Saj se godi tako?

Preprosto, čisto preprosto. O tem sem premišljevala. Sekunda nepazljivosti je bila, nič drugega.

Vse do tiste nedelje nisem razmišljala o svojem odnosu do smrti, tudi nisem hotela razmišljati, ne, rajši nisem prepogosto mislila na smrt (le kdo rad misli nanjo?), in tako med njo in mano ni bilo intimnega odnosa, popolnoma nikakršnega odnosa. Noben človek mi ni bil tako blizu, da bi se bala njegove smrti bolj kot vseh drugih smrti na svetu. Tudi sama po sebi nisem bila kakšna hrepenelka po smrti, tako pomembni se mi moji Tukaj in Zdaj in Bit spet niso zdeli. Gotovo sem kdaj pa kdaj pomislila nanjo, kakor pač marsikdo, in kmalu ugotovila, da preveč preprosto mislim, da bi spregledala njene trike, (kajpak) sem razmišljala v časovnih in prostorskih koordinatah, ki so v meni porajale spraševanje o Potem in Zadaj (bedarija, take reči). Kaj je za vesoljem? Kaj se je dogajalo z mojimi mislimi, temi tukaj in temi tam, ki sem jih s tako muko zbirala, kam so se razstrelile, ko sem nehala dihati? So razpadle na molekule, kot organske snovi? So se predelale, reciklirale? Tako nekako sem premišljevala, ampak ne v zvezi z žensko. In tudi ne v zvezi s kakšnim najdražjim. Pomen smrti je bil zame osebno dotlej brez vsebine in zato je bila smrt prazna lupina, nič drugega, in torej skoraj neobstoječa. V tem smislu sem bila neprizadeta. Stežka sem verovala, zato se mi je kmalu zazdelo neumno, da bi še naprej vztrajala v slepi ulici svojih umskih kapacitet.

A ponoči sem sanjala o ljudeh, lovila sem jih in oni so na lovu umrli. Lovila sem jih s kričanjem, kar jih je še posebno bolelo. Pregarjanci so postali lovci, in če je kateri od nas obležal na asfaltu, so mu bili odvzeti notranji organi, drobovje: prišli so psi in se gostili. A preden so pojedli, sem se zbudila. Kar naprej sem srečevala človeka, ki ga še nisem poznala, a sem si ga v sanjah požežela. Iz noči v noč

mi je ta človek postajal bližji z vsem svojim bitjem. Rada sem imela njegov ukrivljen nos in tudi ušesa, ki so se vihala navzven. Domnevala sem, da ima srednjemetle lase, lahko pa da sem se motila. Šele čez tri noči sem uvidela, da je moški iz rdečega forda podoben mojemu novemu spremljevalcu, kar me je napeljalo na misel, da bi ga lahko ljubila.

Z raven nabiralnikov je visel črno obrobljen kartonček, pod osmrtnico je bilo eno samo ime, poleg tete verjetno ni bilo drugih sorodnikov. Pogreb naj bi bil v petek. Za osmrtnico se nisem več menila. Pogreb ni bil moja stvar, navsezadnje sem Charlotte komaj poznala. Celo moški iz rdečega avta je najbrž spregledal osmrtnico v časopisu, ime mu ni povedalo ničesar, datum mogoče, zagotovo pa ne ime. V sredo popoldne je pozvonilo pri mojih vratih.

»Saj ste vi Beyla, ne? Upam, da ne motim,« je vprašala gospa in se spustila po stopnicah. »Wolfova, sem teta ...,« pomolila mi je roko, prikimala sem: »Ja, vem, pred nekaj meseci sva se videli,« bilo je to pozimi, Charlotte jo je spremljala. Pokazala sem stol.

»Kaj naj zdaj z njenim stanovanjem? Z vsemi njenimi stvarmi? Lahko s tem kaj naredim?« Sedla je. Nisem vedela, kaj naj rečem. Z obema rokama se je oklepala torbice v svojem naročju. Na rokah je imela več zlatih prstanov, mogoče so bili sami podedovani primerki, in nekega dne bi jih morala nositi Charlotte. »Charlottino pohištvo, vse tiste drobnarije, ki jih je zbirala, vidite, s tem jaz nimam kaj početi. To je za mlade ljudi: vaze, ki v obliki vrečk visijo na steni, vrtnice, ki rečejo I love you, ko se jih dotakneš – to je vseč mladim ljudem, takim, kot ste vi.«

Nisem ji hotela ugovarjati, samo skomignila sem in pokazala steklenico z vodo (mogoče je žejna?), a gospa je odkimala. Ustvarjala je vtis nežnosti, zaradi njenih velikih, izbuljenih oči in dolgega vratu, na katerem je sedela majhna glava, sem pomislila na žuželko. Kratke, krepke roke so bile v čudnem nesorazmerju s suhljatim telesom. Zdelo se je, da Charlottina teta ne sliši pokanja stola, na katerem je sedela. Očala so se ji orosila, morala jih je sneti. Opazila sem, da je jokala. Ozke ustnice so ji nabrekli: upala je, da bo punca skrbela zanjo, zdaj ko počasi posta-

ja krhkega zdravja. Zdaj pa tole. Njene prsi, podolgovate in hruškaste, so ji visele na majhnem, kroglastem trebuhu. »Kakšna nesreča, ves ta denar, in da morajo vsi tako zgodaj umreti. Saj nima nihče nič od tega.«

Položila sem teti roko na ramo in ji podala robček. Z obema rokama se je oklenila moje dlani. Zaznala sem hladen predmet med svojo in njeno dlanjo, in ko me je spustila, mi je v roki ostal ključ. Vprašujoče sem jo pogledala.

»Že v redu,« je rekla. Solze so usahnile. Vstala je in se ozrla po košu za smeti. Vzela sem ji robček iz rok.

»Vidite,« mi je rekla, »stara sem, kaj naj s Charlottinimi rečmi? Če si ogledam vaše stanovanje (ni si ga ogledala), bi lahko brez težav uporabili kaj novega. Kaj pa, če bi se preselili gor?« To je vprašala obotavljaje, kakor da ji prošnja ne gre zlahka z jezika ali kakor da ji še nikoli ni bilo treba za nič prositi in ne ve, kako se to naredi.

Hotela sem ji odgovoriti, ključ v mojih rokah je bil neprijetno hladen, ni sodil k meni. Pomolila sem ji ga in hotela reči: Ne, to ne gre, nikoli ne bi stopila v Charlottino stanovanje, toda gospa ni vzela ključa, temveč si je poddržala kazalec tik pred ustnicami in rekla: »Beyla, nikar nič ne recite, še ne, dobro premislite. Polno hišo pohištva in krame imam. Obdržite kratko malo Charlottine reči, z njimi lahko naredite, kar hočete,« teta je stopila na prvo stopnico, se obrnila k meni in si zagotovila: »Se vidiva v petek?«

Šla sem za Charlottino teto po stopnicah in obstala med odprtimi vrati, videla sem jo, kako odhaja po Kastanienallee in postaja čedalje manjša. Nekje je bržkone tičal voznik rdečega avta, mogoče je pil pivo, čez v kafiču Schwarz Sauer ali v kakšnem drugem okraju, ali pa je ravnokar odpiral časopis, in čeprav nisem mogla misliti na nič drugega kot na Charlotte in tistega moškega – mogoče je užival v

dnevu (ali jokal v blazino, bolj v skrbeh zase kot za ubitega človeka, in premišljeval, komu bi se lahko zaupal) –, in čeprav sem noč za nočjo sanjala o tem moškem in o Charlotte, zadnjo noč več o njem kot o njej, sem bila prepričana, da nikoli ne bom šla v Charlottino stanovanje. Ključ sem odložila v kamnito okensko nišo in se ga naslednje dni nisem dotaknila. Imela sem slab občutek. Zdelo se mi je, da Charlotte nisem poznala. Sram me je bilo, da sem ključ sploh vzela. Njen ključ mora izginiti iz mojega stanovanja, ni bil moj, ničesar nisem hotela od njega, samo hitro je moral stran. Kaj, če bi šla na policijo in povedala, kaj sem videla? A to Charlotte ne bi oživilo in voznika avta skoraj gotovo ne bi našli, ne bi jim ga bilo treba najti, ne bi ga smeli najti, ne oni. Zdaj sem bila prepričana, da je voznik skoraj gotovo opazil nesrečo. V meni je odzvanjal nežni, trdni glas Charlottine tete: »Se vidiva v petek?«

Oblekla sem svojo edino črno obleko. Bila je malo prekratka za pogreb. Primernih čevljev nisem več imela, zdaj so bili verjetno med odpadki na patologiji, morala sem obuti rdeče, za žabe je bilo pretoplo. Charlottin ključ je od srede nedotaknjen ležal v okenski niši, vzela sem ga in ga vtaknila v žep. Nikakor nisem hotela priti na pogreb prepotena, zato sem kolo pustila doma. Na Hackescher Marktu sem stopila na tramvaj in se s podzemno peljala od Zooja do Bundesplatz.

Charlottin grob je bil na pokopališču, kjer je ležala Marlene Dietrich. To bi Charlotte veselilo, v skladu z modo je imela zadnje čase v čislih dvajseta leta in se rada oblačila kot Marlene Dietrich. Moška obleka in špic, dolgi lasje skriti pod klobukom. Charlotte mi je nekoč pripovedovala, da se je kot ena prvih zahodnežev preselila na Kastanienallee. V usnjenih hlačah, z nahrbtnikom, s podlago za